

Hisob-kitoblarni inventarizasiyasi

3.65. Ssudalar bo'yicha banklar, byudjet, xaridorlar, mol yetkazib beruvchilar, hisobdor shaxslar, ishchi va xizmatchilar, deponentlar hamda boshqa debitor va kreditorlar bilan hisob-kitoblarni inventarizasiyasi tegishli hujjatlar bo'yicha qoldiqlarni aniqlash va buxgalteriya hisobi schyotlarida qayd etilgan summalarning asosliligini sinchiklab tekshirishga asoslanadi. Komissiya debitor va kreditorlar schyotlari bo'yicha qarzlarning paydo bo'lishi, ularning realligi va shunday bo'lgan taqdirda, da'vo etish muddatlarini o'tkazib yuborishda aybdor shaxslarni aniqlaydi.

«Mol yetkazib beruvchilar va pudratchilarga to'lanadigan schyotlar» schyotining yo'ldagi tovarlar va faktura qilinmagan mollar bo'yicha mol yetkazib beruvchilar bilan hisob-kitoblar summalariga doir qismi alohida sinchiklab tekshirilishi kerak. U hujjatlar va korrespondensiyalanuvchi schyotlari bilan muvofiqlashuvi bo'yicha tekshiriladi. Bunda faktura qilinmagan yetkazib berishlar tarkibida majburiyatlarni hisobga oluvchi schyotlar yoki olinadigan schyotlar aks ettirilgan summalar yoki haqiqatda to'langan va olingan, lekin yo'lda deb hisoblanuvchi materiallar va tovarlar summolari aks ettirilmaganligi aniqlashtiriladi.

Mol yetkazib beruvchilarning schyotlarida faktura qilinmagan mollar bo'yicha qolgan summalariga, ushbu schyot buxgalteriya tomonidan tekshirilgach, mol yetkazib beruvchilardan schyot-fakturalar talab qilinishi kerak. Mol yetkazib beruvchilar xaridorlarga schyot-fakturalar taqdim etishlari yoki ularni taqdim etmaslik sabablarini ma'lum qilishlari kerak. Agar mol yetkazib

beruvchida qarz bo'lmasa, u buni xaridorga ma'lum qilishi kerak.

3.66. Ishchi va xizmatchilarga qarzlari bo'yicha o'z vaqtida talab qilib olinmagan, deponentlar schyotiga o'tkazilishi kerak bo'lgan ish haqi summalarini, shuningdek, ishchi va xizmatchilarga ortiqcha to'lovlar summalarini va yuzaga kelish sabablari aniqlanishi kerak.

3.67. Hisobdor shaxslarga berilgan summalar inventarizatsiya qilinganda maqsadli foydalanilishini hisobga olgan holda hisobdor shaxslarga berilgan bo'naklar bo'yicha hisobotlari, shuningdek har bir hisobdor shaxs bo'yicha berilgan bo'naklar summalarini, ularni berish sanalari va maqsadli foydalanilishi tekshiriladi.

3.68. Ishchi inventarizatsiya komissiyasi hujjatli tekshirish yo'li bilan quyidagilarni ham aniqlashi kerak:

- banklar, xo'jalik yurituvchi sub'yekt bo'limlari bilan hisob-kitoblarning aynanligi;

- balans bo'yicha qayd etilgan kamomad va o'g'irliklarga doir qarz summalarini to'g'riligi va asosliqligi hamda ana shu qarzni undirish uchun qabul qilingan choralar;

- balans bo'yicha qayd etilgan debitorlik, kreditorlik va deponentlik qarzlari summalarining to'g'riligi va asoslangani, shuningdek, debitorlik qarzni majburiy tartibda undirishga da'volar taqdim etilganligi;

- muddati o'tgan debitorlik qarzi mavjudligi sabablari.